

ՅԱՆՆԵՆԻՔ ԵՆ ՈՒՂՂԵԼԻՔ

կանխաւ հրատարակած մեր բառայանին մէջ պէտք է աւելցնել եւ ուղղել հետեւեալները.

- 20 ԱՆԵԿ, աւելցուր (= ան-եկ, սյսինքն՝ շեկած). — Տեսակ մը հաց է սյս գոր շեկած, սյսինքն շմարուած խմորով կը շինեն որմէ՛ սյս անուր, ակի՛:
- 30 ԽՕՍՏԵԼ, աւելցուր (= խոց-ոտ-ել):
- 34 ԿՌԱՆՔ, աւելցուր (= կարանք):
- 35 ՀԱՆՎ. պէտք է ուղղագրել ՀանՎ, որ կը համապատասխանէ իր նշանակութեան, որ է՝ մարմնին վրայ հանած պարք:
- 50 ՊԱՐՈՒՑԵԼ, աւելցուր (= պատուսել = պատուաստել):
- 50 ՊԱՅՈՒՔ. պէտք է ուղղագրել՝ Բ-ցո՛ւ: Բ-ցո՛ւ էլ կը նշանակէ մացուրի Բ-ցո՛ւն, սյսինքն հերձուած մեծն ելած իւղ:
- 52 ՊՏՆԻՐԸ (բանուիլ). պէտք է ուղղագրել ՔՆԻՐ (= բուժն-եր), որ իր բառական իմաստով պիտի նշանակէր՝ «բուժ մատնեբր բանուիլ, կարկամիլ», որմէ փոխաբերաբար՝ գծուարին գործի մը առջեւ շուտիլ մնալ: Այս սրբագրութիւնը թեւաւարած է Մուշեղ վարդապետ (տես Բիւրակն 1898. Թ. 43):
- 55 ՍՈՒՐԱՇ. աւելցուր (տխ-սարած):
- 74 ԼՕԼՕՔ. աւելցուր (= ոլք, որուն սկիզբը մը աւելցած է նմանակցութեամբ եւ առաջ եկած է լքի):

Յ. Գ.



Ս Ս Ց Ե Ն Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

**ԿՈՖԵՔ Ի ՊՏՏՄՈՒԹԻՒՆՆ
ՍՒԵԾԻՆՆ ԱՂԵՔ ՍԱՆԴՐԻ
Ի ԶՈՒՐՔԻՒՑԵԼ**

1. ԿՈՖԵՔ Ի ԶՈՒՐՔԻՒՑԵԼ

Խիստ շատ ականջ դրիր արքայ,
Մարմնաւոր դիւրիտ սասանայ,
Չվերին նախանամուզն յիշեայ,
Որ շուն լեզուն կարկի գայ:

2. Ի ԶՈՒՐՔԻՒՑԵԼ

ՅԱ՛լաւմկիայէ ծնունդ
' և ի յամուլ արգանդէ անխառ,

1 Այս էջերը մեր հրատարակած հատորին էջերն են, այն է՝ Կեդրոնիկ շայտ գաւառարարաւուցն, Վիեննա, 1899:

1. Ա. Թ. 98, Թ. 27բ.

2. Թ. 98, Թ. 34: Խ-ը-բիւ լուսի. գոյն է Լ-ը-ը. ի շուրջի Չ. Թ. 5, 2բ:

Արեւակէզ հիւանդիս
եւ բերն գեծիչի գոգած.
Փիկկէ շարքաթ կապէ
ինձ գուլու ու ապրիայաթ,
Յամ դիմ՝ անձն ի լեզ ի մա՛շ,
զիմ՝ արեւոր քոյն կենայ,
b Սքանդար գու ինձ հաւատայ,
քեզ կապեր եմ շիրին շարքաթ,
Համաս ծաղկի եւ քըռու՛ն,
եւ եղէգնախունն շարդասայ,
Հիրիկ կինամին շէքնազ,
եւ զքմուռն ընդ խալուէս խառնած,
Ընդ թագաւոր անվախ,
փարատէ զցար Տեր Ատուած:

Յ. Ի ԶՈՒՐՔԻՒՑԵԼ

- խալինք՝ և անասունք եւ հաւաք արքայից եկեալ հնազանդեր, Ծառեր կացնահար ճրրեր հաւաքն ըլքեզ ի յոյնն է բարձր. Սիրով եւ քաղցրիկ հոգով մուճալով ի քաղը էք երբ, Հողմն բզմարամաղ փոխի միջբեր՝ և ի յաւաքն է իրողեր.
- 5 Գունդ գունդ շամանդաղ կապեր թաղարանդ խաւար գոլուր: Անպէս ահագին գոթեալ եւ փայլասակմամբ գուռաչեր, Սասկութեամբ որոտալով դարեհի բանակն է մաղեր, Չաւրքն սրտաբեկ եղեր եւ հեծեմն ապուշ մացեր, Չհաւտն է ի բաց առել ի ծառ այլ ոտաւք է բարձր,
- 10 Հասումն է հոգմոց հնչել՝ բախն ու մուխն ի վեր վերացել, Աւերն շամանդաղ առել՝ գողչիքն ի յաւաքն է ճընդել, Ցետոլքն ահարեկ եղել՝ յողովից են կարծիս առել, Հաւտապետ տար զծառերդ ի քալ, լեր օժանդակ՝ և ասնն լեզ վալ, Չալխարհակալդ արտ ի հաւալ, որ լեզ ասնն յողով շարալ:

Յ. Թ. 98, 3բ: Ի լուս. Չ. 8-ը է հոգի 7. սակութեամբ: 14. զախակալ քարո: Ց-վ-ը կ-վ-ը. 181. Հոգ-հոգ-թ-ը ի Լ-ը-ը Թ. 319: 10-որդ-թ-ը = Լ ի Գ-ինն հոգ ար 9-ը 14-այդ-ը.

Ըզգաստ է ի բաց բռնէր, և ի ծառոց սոսովքն է բարձր. Հասումն է հոգմոց հնչել, բախն եւ մուխն ի վեր վերացեր: Աւերն շամանդաղ առեր, գողչիքն ի յոյն էր իրողեր: Ցետոլքն ահարեկ եղեր, յողովից են կարծիս առեր: Հաւտապետ տար զծառերդ ի քալը, լեր օժանդակ ասնն լեզ վալ, Չալխարհակալդ արտ ի հաւալ, որ լեզ ասնն յողով շարալ:

Հեռու-բոր վրէժն սուղն վն Չ-թ-ի-թ-ի: ՍԼ խ-լ-ու-լ-ի ի Գ-ի-թ-ի:

Ի յիմ քաղաքն երթայի,
տեսանէի զմայրս իմ փառաւոր.
Միթէ շինանէր այս հուրս,
ի սրտէս իմ կրակեծաւոր.
Որ զիս ի զափնս յածեր,
կու խոցէ քան զուս թունաւոր:
5 Սենէր ցասն զարքայն,
եւ հառաչմամբ արձակեաց զհոգին.
Եւ Հոռոքսնան ողբով եւ կոծով
տարեալ զմասն կալաւ զաշն արքային:
Դադարեցար Աղէկասնդրէ,
հանգաւ աշխարհս ի գողմանէ.
Ջերմաւ կաշիկդ ի յրաքեպէ,
եւ թուրս ի թամէնաց բազկէ:
Քակեցիր քաղաք ի հրմէ,
բազումք ջնջան յերեսնայ տոհմէ.
10 Երբ քո աւուրբդ անշափ իցէ
էր շարժեցեր զազգս յաշխարհէ:

**9. ԵՒ ՀՌՈՒԲՍԻՍԵՆ ԸՍԵՐ ԶԿՍԳՈՅՍ ՈՒ
ԱՂԵՔՍԱՆԳՐԵՆ
Ի ԶՈՒՔՐԵՐԻ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՍ ՆԿԱՐՈՂԷ**

Հուս տուր տապաւորդ տանմ,
արի կաց այ իմ սիրելի.
Քանի կենսա յայտ զենդանդ
փայլել է ի յոյսն արեւի.
Արի ու քայլէ ոտաւքդ
կամ արա ինձ պատասխանի.
Սարսափն է բարբոս առեք,
թէ եւ ինձ այսպէս հանդիպի:
6 Աւաղ Հոռոքսնանոսի
որ եղայ ի տարակուսի.
Դառնութեամբ կենաք շրջիմ
զարն ի բուն ողբով ու լալի.
Խնդրեն զառաջին ըրէրդ
ի քէնէ որ խանգարասի.
Հատ խարսթ ունիմ առ քեզ
որ ճարտար լեզուն քո խաւսի:
Ճայն աշխարհական ի գերկզմանն առ Հո-
րոքսնանէս, եւ առ զկաթայս. ի Ջաքարիայէ եպիս-
կոպոսէ:
Խաբող 'ւ անցաւոր էր կենըս
որ անցաւ նման երազի.
10 Յանկարծ ցաւըն զիս էառ
'ւ ես ի յիս յաջկոյ մնայի.
Ընդէր դրժիք յես զենդանս
խոր ու գէճ 'ւ որդունքն աւելի.

Ջիս տեսէք ձեզ ճար արեք,
որ ամէն ծընեալ մեռանի.
Ես որ ի տապանս իջայ
նայ դարձայ ի հող 'ւ ի փոշի.
Ոչ քալ 'ւ ոչ դնալ ունիմ,
ոչ խաւսել բանիկ մի քանի.
15 Կամ տարեկուսեալ աստէն,
թէ մեղաց գիրքս մեր ջնջի.
Յառնեմք յարութեան աւուրս,
որ գուշէ փողն հրաշարի:

10.

Աւն էր կորստեան պատճառ
որ եհան զԱղամն ի դրսիտէն.
Հանց Նիգասնիրոս արար՝
զկինն եհան ի Փրիկպուն.
Ի կերպ վիշապի գարձաւ,
եւ գոշեաց սաստիկ մեծաձէն.
Հընշարով առ նա եկեալ,
եւ աւուրք ըզհոտն ի զիմնէ:
5 Սողաք եւ ի զիրկն ելաւ՝
շունն առնայր զհոտն ի դիմէն:
Աւուս հասիաթն է շատ,
թէ քընննն ճարտարքըն մշտով,
Որպէս Մովսէսին եղբւ.
գաւազանն ի յաւձ դառնալով.
Կամ զպղտնիկ ըզուսն
ի ձողի ծայրն կտնիլով.
Որ էր նայ յաւրինակ փրկելն
ի խաշին նա բարձրանալով:
10 (Ջ)աւաձէն շատ զըրոյց դեմմ,
բայց չկարեմ դըրել հաւատով.
Աւն է իմաստուն խեղաք,
հրամայեաց Տէրն կենարար.
Աւն է վիշապի ծընունդ՝
Սողոմոն գրեաց զնայ հանձար,
Աւն որ ի ձուէս ելաւ,
նա կոխէ զերկիր հաւատար:
Իսկ նախանձ քառակ շարին
զաւն արար իւրն թնակարան.
15 Պարտեաց նա զնախամայրն՝
ճարակմամբ պողոյն զպատուիրան.
Ադամ՝ ձեռաւքն եւայի
'ւ ի յանճառ լուսոյն զըրկեցան.
Տէրն եկեալ ձայնէր մեր ես
նա լալով ստեր թէ մեղի կամ.
Թագեան թ զքնեաւ սփածան
'ւ ի նոյն ժամն ի դրսիտէն ելան.
Անճաջ մնայրց էին,
բայ անկան եւ աղանդեցան.
20 Մեռան ի զժողքն իման
դ. հազար ամ արգիլեցան.

10. Թ. 98, Թ. 6բ-8բ. Հ. Տ-իւնի (-ոք)
հետ-ելւ. Ջ-ստ-իւնի լե հոմ-իւնի եւ շոյ, Բե- Բն
Իւն ար-իւն-տար, լե Բ-իւն, Է-նալ զի լա. Թ. 319բ Բե-
ն-յոնն -իւն-իւն Թ. 319, 16- անի "Աւն է կորստեան
պատճառ Է-ն, եւ յալ-եր քալի ու գիլի -իւն ձա-
խանն. 11 լե Բ-ն-իւն հարտ-իւն հարտ-իւն Թ. 319բ Բե-

Ի Գրիգորին կաթողիկոսէ ասացեալ արքային բերնէն.
Ինձ անձն ուսումնական պիտէր, որ թուշի զինչ հաւ-
թեւուար... Տ-բ-իւն-իւն-իւն տեսանի. զինչ օձ. Տ-ոյն
Սենէր... Եւ Հոռոքսնան... Է-նալ թ. 319, Ջ-ր-իւն-իւն
Է-նալ թ. 98 Բե- Գրադարեցար, է-նալ լե Է-նալ-իւն-իւն
Ջ-բ... Է-նալ յալ-եր քալ-իւն Գ-տ-իւն Գ-տ-իւն Գ-տ-իւն
Գ-տ-իւն... լե Բ-ն-իւն-իւն Թ. 319բ Բե- Է-նալ լե Է-նալ-իւն-իւն
Է-նալ թ. 98 Գ-տ-իւն-իւն Է-նալ զի Թ. 98 անշափ իցէ- Է-
նալ լե Է-նալ յար-իւն-իւն Թ-իւն-իւն Է-նալ զի Գ-տ-իւն
Գ-տ-իւն Գ-տ-իւն-իւն Թ-իւն-իւն Է-նալ զի Գ-տ-իւն
Է-նալ լե Է-նալ յար-իւն-իւն Թ. 319բ Է-նալ զի Գ-տ-իւն
Գ, Թ. 98, Թ. 73-1

Բանդեալ խաւար զընդանաւ
 շարաշար նոքա տուննեցան:
 Մինչ էջ նոյ մարմին ետա
 ծոցածին բունն Տայրական,
 Կամաւ Լաւր եւ սուրբ Էղաւոյն
 սիրով ել ի փայտն մահուան.
 Ձատանայ խաչի կանգնաց
 եւ ընկճեաց զիշխան մահուան.
 25 Աւեալ զսիրանունն Աղամ՝
 ծնն փարթամ ի յերկինս եհան:
 Ենովք յառաջին դարին
 խաւսեցաւ ընդ նախատեղծին,
 Ձորտմութեան աղանդ պահեալ՝
 Տայրենի գալ պատուիրանին.
 Ձգարտին նախահարն վարկեալ
 զլարչարանս կաշեալ ի յանձին,
 Ձարե գրանութիւն մահուան
 փոխեցաւ ի գրասան առաջին:
 80 Ընտրեալ մեծին Մովսիսի
 աշակերտս ի Ղեւսականե
 Սուր Էնգոփն սաեր վանես
 զն: թն ազգիս յԷտրեոտանէ.
 Ջերկիրն Աւետեաց սիրես՝
 զտնկալի զմայր Սիրովն:
 Ինչոյ նախահարն Աղամ՝
 գայ ծնանի Լաւր Բանն ի կուտէ:
 Այս Ենասայ որդի նաւեայ
 եւ մաքրեալ ի յորովայնէ,
 85 Լարեալ զազգս մեծամեծս
 զՍուր զԼովս զքաջն Ամազեկէ.
 Տեսեալ այր մի կոտորէր,
 Տարցեալ սփ ես յարայէլէ.
 Ասաց զաւրութեանցն եմ պետ՝
 յաւդ եկի քեզ յառաւաւտէ:
 Դանիել մարգարէին՝
 զծովն ետես չորք Տղոմ բախէին.
 Չորք գաղանք եմանէին
 շար յետին էր քան զառաջին.
 40 Լւերինակ թագաւորաց
 Պիւրոսի Պարսից Գարեհին
 ՋԱղէքսանդր զՄակեդոնին
 շարժանեաւքն էր նման նեոնին:
 Սա ետես ըզհին աւուրցն՝
 ըզնատեալն ի Քերովքին,
 Որդին զայր ընդ սմայ երկից
 անպատուս փառաւք Տայրենին,
 Բիւրոց զաւրաց Տրեշտականք
 ի դատել զազգքս Տղոմնին.
 45 Արդարքն յառաջ ընթանան,
 մեղաւորքն ի Տուրն առաքին:
 Եղիայ մաքուր Տոբաով
 մաշկեղէն զգեցաւ ի մարմին.
 Մերկութեան նախենաց նման
 տաժանեալ կրիցն եւ սուտին.
 Յուսով պարտաւոր աւ Տէր
 մտանել ի տուն Տայրենին.
 Լրեղեն կառաւք վերացաւ
 ի յանմահութիւն վերստին:
 50 Ջեպոյեան աստուածարան
 յարդարեալ յետ թնարփի շնորհէն,

Կայնակամբ մարտեալ եղև
 ունեյեաւն ի սերովբէն.
 Լորակն բաժակաւ զմայլաւ
 յարաշարժ յանմահ աղբերէն.
 Ընդ մարգարէին Դաւթի
 րնարութեամբ յերկրոտասանէն:
 Առ քեզ գատատուն եկի
 թագաւոր Դաւթ թագարէ.
 65 Ջոշկարն իմ զինին աւտարն
 Տիւրին ճաշ կու տան թէ ուտէ.
 Նոյ թողցե գերեն Տարբերն
 սրճի մից ահարկէ.
 Ասաց թէ Մովսէս գրեալ է
 ի յԱրեւելք մահապարտ է:
 Խաւսէր՝ առաւաւք յայտնէր
 արքային թէ մահապարտ ես.
 ՋՈՒրիս մահու մտանէ
 Բերարե զինն յափրչապկես.
 80 Ի խորոց սրտէ գոչեաց
 եւ սաեր լալով. Մեղոյ ես,
 Նաթանայ տեսեալ զընդունմն՝
 Եւ Աստուած զմեզն թողցե քեզ,
 Սողոմոն որդի Դաւթի
 րկիանաց ազգն կու գովէ,
 Թե ով ես իմաստութիւն
 դստերացն որ նախամաւրն է.
 Որպէս ուսայ իմ կուսին
 Գարբիէ իջմամբ աւետէ.
 65 Աննայ՝ աւեղնաբեթի
 սուրբ ծննդոցն որ ի յԵւայէ:
 Ըզմեծ ի ծնունդս կանանց
 եւ զընտրեալն ի յորովայնէ.
 Գալ կուսին Մարիամաւ
 յարգանդի մաւրն երկրպագէ,
 Խաղայ եւ ցնցայ մանուկն
 Ելանել կամե ի յամէն
 Յառաջնութեաց կարապետ
 Լաւր բանին իջման վկայէ:
 70 Տեսանէ փոխեալ Յունան՝
 մտանէր ի ծով նաւական
 Ալեկոծմամբ ընկողի
 կլանիլ կետին յորովայն.
 Արինակ երեքարեայ էր
 թաղման փրկելն յարութեան,
 Թըմամբ կեալ ի նիւուսէ
 ղոյժ տայր քաղաքին կործանման
 Նրման Տամմատ սրայ
 Աղէկանդր Մակեդոնացի,
 75 Ապակէ տաղաւարաք
 ծոյն իջեալ յանդընդականի,
 Եղջեր երգեհոն թմբուկ
 եւ ցրնձղայ քրնար տասնաղէ.
 Առ ըկպա վաքն խանդաղատ
 զվից Տարբերն սու ի կոնդակի:
 Եկլաստիական վարժեալ
 յարտաքին իմաստքն բանի,
 Արիստոտել վարդապետն
 կոչէ ծով ովկիանոսի,
 80 Սա Տիացեալ զարմանայ
 թէ որքան կայտաւք կան ի նմին.

